

HERPETOFAUNA ZONEI FIRIZA (BAIA MARE)

*Iulica Dehelean**, *Gavril Ardelean***

* Școala generală nr. 14 Baia Mare

** Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" Arad

Aspectele principale ale herpetofaunei Bazinului Baia Mare au fost cercetate de *Török* (1994) și de *Török și Béres* (1996). Zona Firiza, parte a Depresiunii Baia Mare, a fost până în prezent o pată albă pe harta cercetării herpetofaunei României.

● **Cadrul natural.** Zona cercetată de noi cuprinde pârâul Firiza, afluent al Săsarului, și Lacul de acumulare Firiza-Strâmtori. Acest pârâu culege apele de pe versanții sudici ai Munților Gutâi. Schița alăturată redă rețeaua hidrografică a zonei cercetate și punctele de colectare a amfibienilor și reptilelor în vederea identificării lor.

● Herpetofauna zonei Firiza

Clasa AMPHIBIA

ORDINUL CAUDATA *Oppel*

Familia SALAMANDRIDAE *Gray*

1. *Salamandra salamandra* *Linné* 1758

- Sălâmâzdra de uscat -

Preferă pădurile și văile umede existente în zona Firiza. Am întâlnit multe salamandre la ieșirea din hibernare, chiar la sfârșitul lunii februarie, pe malul pâraielor care se varsă în Valea Corneșta și Valea Neagră, precum și în pădurile din jurul Lacului Firiza-Strâmtori, în luna mai.

2-3. *Triturus cristatus* *Laurenti* 1768 și *Triturus vulgaris* *Linné* 1758

- Sălâmâzdra cu creastă și sălâmâzdra comună -

Conviețuiesc foarte bine în bălțile și apele reci cu pH acid din zonă. Au fost găsite împreună în apa rece a Văii Blidar, la o altitudine de 400 m.

4. *Triturus alpestris* *Laurenti* 1768

- Sălâmâzdra de munte -

Preferă bălțile alimentate de apă curgătoare, rămânând în apă până târziu, la începutul lunii iulie, când iese pe uscat, ducând o viață ascunsă, nocturnă. A fost recoltată din apă la locul de vărsare a Văii Firiza în lacul de acumulare cu același nume.

5. *Triturus montandoni* *Boulenger* 1880

- Sălâmâzdra carpatică -

Trăiește în regiunile muntoase. Populează același biotop ca *T. alpestris*, fiind recoltată din același loc ca acesta, în aprilie, în perioada de reproducere.

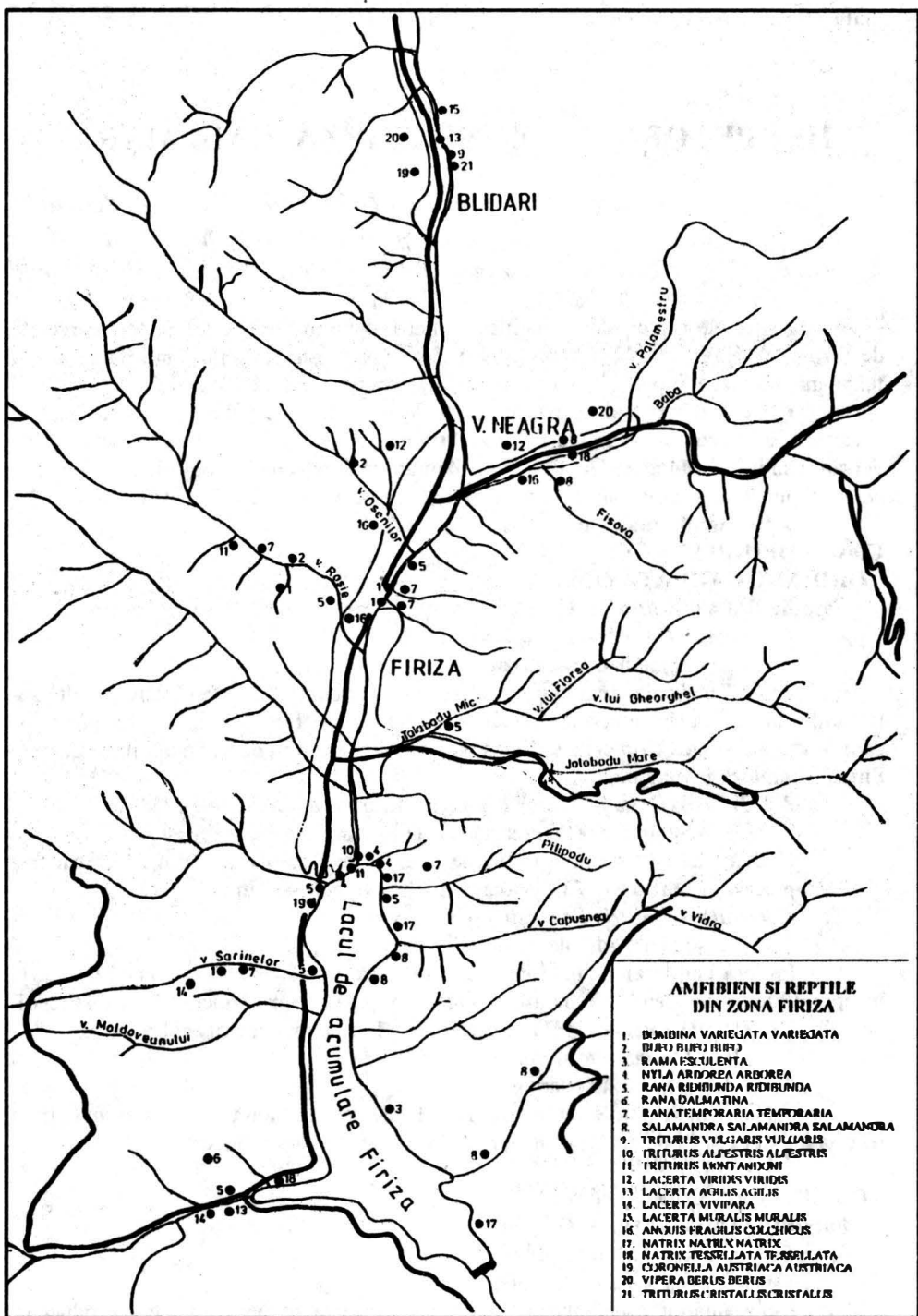
ORDINUL ANURA *Duméril* 1801

Familia DISCOGLOSSIDAE *Günther* 1858

6. *Bombina variegata* *Linné* 1758

- Buhai de baltă cu burtă galbenă -

L-am întâlnit în luna mai, în grupuri formate în perioada de reproducere, recoltându-l din bălțile formate în urma ploilor și a revărsării Văii Firiza.

**AMFIBIENI SI REPTILE
DIN ZONA FIRIZA**

1. BUJINDINA VARIEGATA VARIEGATA
2. DIPSOSAURUS DORSALIS
3. RAMA ESCULENTA
4. NYCTALUS ARBORICOLA
5. RANA RIDIBUNDATA RIDIBUNDATA
6. RANA DALMATINA
7. ANATEMPORARIA TEMPORARIA
8. SALAMANDRA SALAMANDRA SALAMANDRA
9. TRITURUS VULGARIS VULGARIS
10. TRITURUS ALPESTRIS ALPESTRIS
11. TRITURUS KOWTSCHIKI
12. LACERTA VIRIDIS VIRIDIS
13. LACERTA AGRILIS AGRILIS
14. LACERTA VIVIPARA
15. LACERTA MURALIS MURALIS
16. ANAISIS FRAULIS COACHICUS
17. NATRIX NATRIX NATRIX
18. NATRIX TESSILLATA TESSILLATA
19. COXONELLA AUSTRIACA AUSTRIACA
20. VIPERA BERLIS BERLIS
21. TRITURUS CRISTALIS CRISTALIS

Familia BUFONIDAE Hogg 1841

7. *Bufo bufo* Linné 1758

- Broasca râioasă brună -

Am recoltat mai multe exemplare (masculi și femele) în luna martie, fiind găsite în grădini, pe lângă case și în apă, pe Valea Oșenilor și Valea Romană.

Familia HYLIDAE Günther 1858

8. *Hyla arborea* Linné 1758

- Broțâcel -

Au fost prinși de elevi și de pe tufe de arbuști înfiți în malul sau în iarba din apropierea Lacului Firiza-Strâmtori.

Familia RANIDAE Bonaparte 1845

9. *Rana ridibunda* Pallas 1771

- Broasca de lac mare -

O găsim în toate bălțile, lacurile, apele curgătoare, pâraie din zona Firiza.

10. *Rana esculenta* Linné 1758

- Broasca de lac mică -

Are un areal mai restrâns decât specia precedentă, ocupând în primul rând regiunile în care *R. ridibunda* lipsește. Probabil, acesta este motivul pentru care a fost întâlnită doar în jurul Lacului Firiza-Strâmtori.

11. *Rana damaltina* Bonaparte 1839

- Broasca roșie de pădure -

Am capturat două exemplare în frunzarul uscat din pădure, în apropiere de Valea Romană.

12. *Rana temporaria* Linné 1758

- Broasca roșie de munte -

Este caracteristică faunei montane și văilor superioare ale apelor. Am găsit-o în apă, în luna mai, alături de *Triturus alpestris* și *Bombina variegata*, în Valea Sarinelor, Valea Romană, precum și în pădurea din nordul Lacului Firiza.

Clasa REPTILIA

ORDINUL SAURIA Mac Cartney 1802

Familia LACERTIDAE Bonaparte 1831

13. *Lacerta viridis* Laurenti 1762

- Gușter -

L-am întâlnit pe liziera pădurilor cu expoziție sud-estică din toată zona, în luna aprilie. Exemplarele prinse de noi au fost juvenile.

14. *Lacerta agilis* Linné 1758

- Șopârla de câmp -

Am prins câteva exemplare pe Valea Blidar, într-o zonă pietroasă, precum și pe Valea Romană, într-o zonă umedă, cu sol mlăștinos, împreună cu *Lacerta vivipara*.

15. *Lacerta vivipara* Jacquin 1787

- Șopârla de munte -

Am recoltat mai multe exemplare în apropierea Văii Romană și a Văii Sarinelor, în zona fagului și a pădurii de conifere.

16. *Lacerta muralis* Laurenti 1768

- Șopârla de ziduri -

A fost întâlnită în luna aprilie, înșorindu-se pe grămezi de piatră de pe marginea drumului Blidar și pe stânci cu expoziție sudică, tot în Blidar.

Familia ANGUIDAE Cope 1864

17. *Anguis fragilis* Linné 1758

- Șarpele de sticlă -

Am recoltat mai multe exemplare, masculi și femele, găsite în grădinile populației din localitatea Firiza, precum și pe liziera pădurilor, în mai multe locuri, în general umede și cu expoziție nordică.

Familia COLUBRIDAE Boulenger 1890

18. *Natrix natrix* Linné 1758

- Șarpe de casă -

A fost văzut frecvent în zona Lacului Firiza-Strâmtori. De pe malul sudic al acestui lac a fost recoltat chiar și o formă melanică.

19. *Natrix tessellata* Lauerenti 1768

- Șarpe de apă -

Au fost prinse mai multe exemplare în luna iunie, în apropierea apelor pe Valea Romană și Valea Neagră și la câteva zeci de metri de Lacul Firiza-Strâmtori.

20. *Coronella austriaca* Laurenti 1768

- Șarpele de alun -

Au fost capturate două exemplare într-un luminiș din pădurea Blidar, pe un versant cu expoziție sudică și la marginea pădurii, în apropiere de cabana forestieră de la Firiza.

Familia VIPERIDAE Bonaparte 1840

21. *Vipera berus* Linné 1758

- Vipera -

Am capturat trei exemplare (un mascul și doi juvenili) de pe pantele deluroase ale Văii Negre în zona pădurilor de fag și de amestec fag-conifere. A fost semnalată foarte frecvent și în zona Blidar.

● **CONCLUZII**

1. Cadrul natural al zonei Firiza oferă biotopuri propice pentru viețuirea speciilor de amfibieni și de reptile.
2. Sub aspect ecologic, în zonă se află ecosisteme acvatice (pâraie și lacuri) și ecosisteme terestre (păduri de fag) cu grad ridicat de umiditate, care asigură condiții bune de viață pentru amfibieni în primul rând.
3. În urma cercetărilor de teren, am inventariat în zonă 21 specii aparținând herpetofaunei locale, din care 12 amfibieni și 9 reptile. Mai slabă prezență a reptilelor se datorește climatului mai umed, neagreat de acestea. Cât privește fauna de amfibieni, o putem socoti bogată de vreme ce reprezintă 75 % din totalul speciilor acestei clase din România, pe când reptilele sunt mai slab reprezentate, având o pondere de numai 32,4 % din totalul speciilor de reptile ale țării noastre.
4. Intervenția omului a modificat biotopurile naturale, diminuând efectivele de indivizi și influențând repartizarea herpetofaunei din zona Firiza.
5. Este necesar să se înființeze o rezervație de amfibieni și reptile pe Valea Blidar, unde există o herpetofaună bogată.

BIBLIOGRAFIE

Török Zs., 1994 – *Herpetofauna Bazinului Băii Mari*. Conferința de protecție a mediului în Bazinul Carpatic, Debrecen

The Herpeto-Fauna of the Firiza Area (Baia Mare)
(Summary)

The area of the Firiza river (near Baia Mare) was studied and the Firiza-Stramtori Lake, where there is a rich hidrographic network. 12 species of amphibians have been identified in the area (*Salamandra salamandra*, *Triturus cristatus*, *T. vulgaris*, *T. alpestris*, *T. mondandoni*, *Bombina variegata*, *Bufo bufo*, *Hyla arborea*, *Rana ridibunda*, *R. esculenta*, *R. dalmatina*, *R. temporaria*) and 9 species of reptiles (*Lacerta viridis*, *L. agilis*, *L. vivipara*, *L. muralis*, *Anguis fragilis*, *Natrix natrix*, *N. tessellato*, *Coronella austriaca*, *Vipera berus*). The researched area offers good biotypes for the herpetofauna, especially for the amphibians, representing about 75% of this species living in Romania. We suggest to create an amphibian and reptile reservation on the Blidar Valley (Baia Mare).